

Rapport ecologisch activiteitenplan

Papaverstraat, Groesbeek
Complex 15.026

document:

Definitief

Datum: 17-06-2025

Onderwerp

Klant

Gecontroleerd door

Datum

Docum

Handelsregister 30129769

Rapport ecologisch activiteitenplan

51026757-006

Van de Klok Bestaande Bouw BV

██████████

17-06-2025

D1

51026757-002/Papaverstraat., Groesbeek/Complex 15.026

Inhoudsopgave

1	Algemene informatie.....	4
1.1	Inleiding	4
1.2	Deskundige begeleiding	4
1.3	Locatiegegevens en huidige situatie	4
2	Activiteiten en planning	7
2.1	Activiteit en eindbeeld locatie	7
2.2	Werkwijze en planning werkzaamheden	7
2.3	Goedgekeurde gedragscode(s)	7
3	Ecologische inventarisatie achtergrond	8
3.1	Werkwijze inventarisatie	8
3.1.1	Huismus	8
3.1.2	Gierzwaluw	8
3.1.3	Vleermuizen	8
3.2	Locatie inventarisatie	9
3.3	Actualiteit inventarisatiegegevens	9
4	Ecologische resultaten	11
4.1	Huismus	11
4.2	Gierzwaluw	11
4.3	Vleermuizen	12
5	Soorten en verbodsbepalingen	14
6	Doel en belang van de activiteiten	15
7	Alternatieven	16
7.1	Alternatieve locatie	16
7.2	Alternatieve inrichting	16
7.3	Alternatieve werkwijze	16
7.4	Alternatieve planning	16
8	Mitigerende maatregelen	18
8.1	Maatregelen	18
8.1.1	Tijdelijke voorzieningen	18
8.1.2	Ongeschikt maken buiten de kwetsbare periode	19
8.1.3	Permanente verblijfplaatsen	20
8.1.4	Weghalen tijdelijke kasten	22
8.2	Locatie maatregelen	22
8.3	Doel maatregelen	22
8.4	Effectiviteit maatregelen	22
8.5	Afhankelijk	22
8.6	Uitvoering maatregelen: monitoren	22
9	Staat van instandhouding	23
9.1	Huismus	23
9.2	Zorgvuldig handelen	23
	Geraadpleegde bronnen	24

1 Algemene informatie

1.1 Inleiding

Sweco heeft van Van de Klok Bestaande Bouw BV opdracht gekregen voor het opstellen van een ecologisch activiteitenplan in het kader van de Omgevingswet, ten behoeve van het voorgenomen groot onderhoud aan een complex van Oosterpoort (complex 15.026) ter plaatse van de Papaverstraat te Groesbeek.

Uit de quickscan natuurwaarden met aanvullend ecologisch onderzoek, dat door Sweco in 2024 is uitgevoerd (Sweco, rapport quickscan natuurwaarden en aanvullend ecologisch onderzoek: 51026757-006, d.d. 30-04-2025) is gebleken dat de woningen op de onderzoekslocatie in gebruik zijn als nestlocatie door de huismus. Nestlocaties en/of verblijfplaatsen van andere beschermde soorten zijn niet aangetroffen in de woningen.

Door het voorgenomen groot onderhoud aan de woningen ter plaatse zal sprake zijn van het verstoren en wegnemen van vier nestlocaties van de huismus. Zonder het nemen van maatregelen, is er sprake van overtreding van artikel 11.37, lid 1b van het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) van de Omgevingswet. Voor dit artikel wordt een vergunning aangevraagd. Om negatieve gevolgen te voorkomen, worden mitigerende maatregelen uitgevoerd die onder andere bestaan uit het realiseren van tijdelijke- en permanente vervangende nestlocaties voor de huismus. De vergunning wordt aangevraagd voor de periode 1 september 2025 tot en met 31 juli 2030.

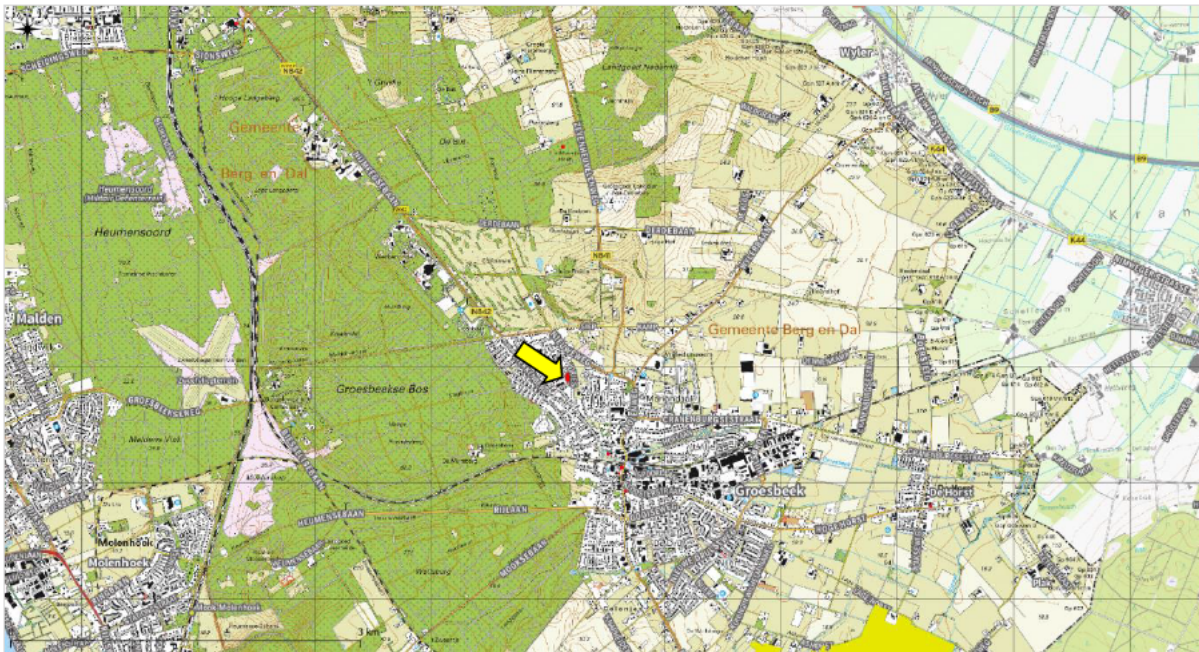
De projectnaam is:	Groot onderhoud Papaverstraat, Groesbeek
Naam organisatie:	Stichting Oosterpoort Wonen
Adres:	Atelierweg 12
Postcode en plaats:	6562 AS Groesbeek

1.2 Deskundige begeleiding

De deskundige die betrokken is bij het project is de ecooloog van Sweco; drs. J.G.T. Driessen. Hij is contactpersoon voor vragen over het project met betrekking tot de uitgevoerde ecologische onderzoeken. De ecologen van Sweco hebben meerdere jaren ervaring met risicoadvisering en veldonderzoek naar alle relevante beschermde soortgroepen. De medewerkers van Sweco zijn actief bij diverse organisaties en belangen behartigers zoals Netwerk Groene Bureaus, SOVON, RAVON, VZZ, IVN, Vleermuiswerkgroep Nederland (VLEN), Zoogdierenwerkgroep en van het Natuurhistorisch Genootschap Limburg.

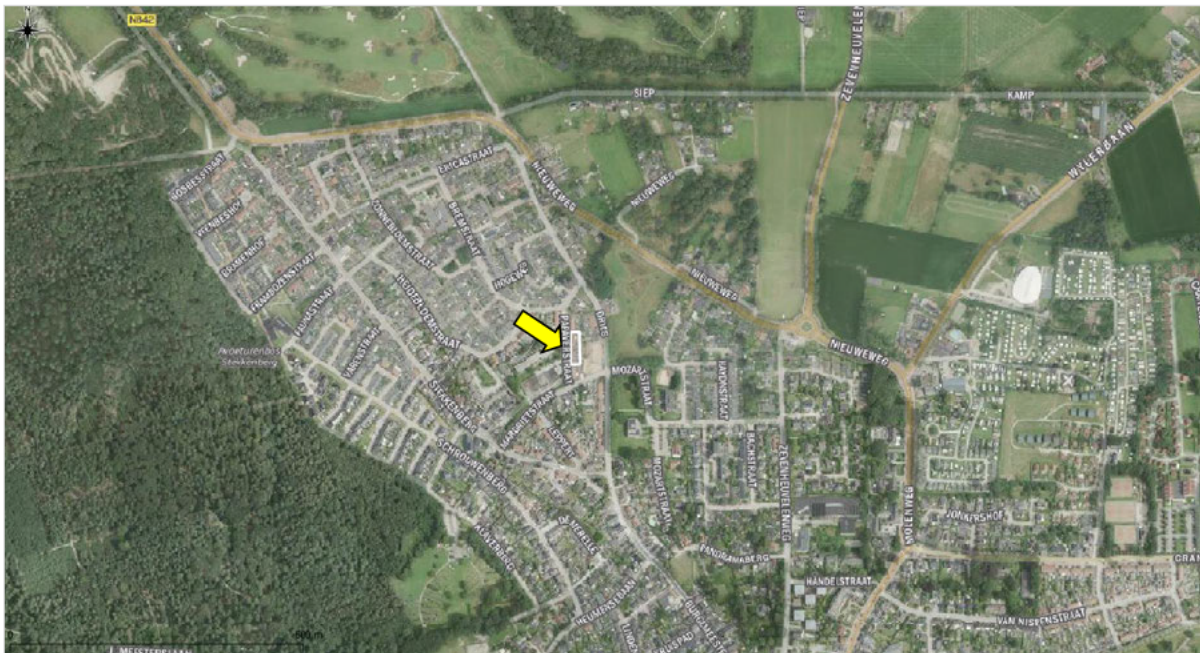
1.3 Locatiegegevens en huidige situatie

De onderzoekslocatie betreft 8 te renoveren woningen deel uitmakend van complex 15.026 gelegen aan de Papaverstraat 9 t/m 23 (oneven adressen) te Groesbeek. In figuur 1.1 is de topografische ligging weergegeven van de onderzoekslocatie.

Figuur 1.1 Topografische ligging van de onderzoekslocatie (rood omkaderde woningen, bij gele pijl).

In figuur 1.2 is een luchtfoto van de onderzoekslocatie en de directe omgeving weergegeven. Figuur 1.3 t/m figuur 1.5 geven een impressie van de onderzoekslocatie, middels foto's die zijn genomen tijdens het veldbezoek.

Figuur 1.2 Luchtfoto onderzoekslocatie (wit omkaderd, bij gele pijl) en directe omgeving.

Figuur 1.3 deel van bebouwing welke onderdeel is van de onderzoekslocatie.

Figuur 1.4 deel van bebouwing welke onderdeel is van de onderzoekslocatie.

Figuur 1.5 deel van bebouwing welke onderdeel is van de onderzoekslocatie.

2 Activiteiten en planning

2.1 Activiteit en eindbeeld locatie

De initiatiefnemer is voornemens de aanwezige woning te renoveren om het energielabel te verhogen en de woningen weer toekomstbestendig te maken. Werkzaamheden zullen bestaan uit gevelherstel, voegwerk vervanging, schoorsteenrenovatie, kozijnvervanging, plaatsen van tochtwering, na-isoleren van spouw, vervanging van goten en aanpassen mechanische ventilatie alsmede het repareren van daken waar nodig.

2.2 Werkwijze en planning werkzaamheden

Het groot onderhoud staat globaal gepland vanaf september 2025 t/m december 2025. De vergunning wordt voor een langere periode aangevraagd om mogelijkheid te hebben om alvast woningen ongeschikt te maken en tot uitloop door onvoorziene omstandigheden, zoals in de praktijk vaak het geval is bij onderhoudswerkzaamheden van woningbouwverenigingen.

2.3 Goedgekeurde gedragscode(s)

Voor de werkzaamheden zijn momenteel geen door het ministerie van Economische Zaken goedgekeurde gedragscodes van toepassing. Voor alle overige soorten is de zorgplicht van toepassing en wordt rekening gehouden met het broedseizoen van vogels.

3 Ecologische inventarisatie achtergrond

3.1 Werkwijze inventarisatie

3.1.1 Huismus

Ten aanzien van de huismus zijn twee veldbezoeken uitgevoerd tijdens het broedseizoen in de ochtend en met een tussenliggende periode van tenminste 10 dagen. De veldbezoeken vonden plaats op 13 april en 25 april 2024.

Tijdens de veldbezoeken is gelet op de aanwezigheid van roepende huismussen. Mannetjes huismussen roepen met name in het voorjaar ('s ochtends) vaak vanaf de dakranden/goten waar hun nesten zich bevinden. Tevens is gedurende de veldbezoeken in de ochtend gelet op huismussen die (met nestmateriaal of voedsel) onder dakpannen of andere nestlocaties verdwijnen. Op basis van de veldbevindingen is bepaald of zich onder het pannendak van de betreffende woningen broedlocaties van de huismus bevinden.

Tijdens de veldbezoeken waren de weersomstandigheden voor het waarnemen van huismussen gunstig. Tijdens geen van de veldbezoeken was de temperatuur niet lager dan 7 °C. De windsnelheid lag maximaal op 2 Beaufort en het was zonnig en droog (zie ook paragraaf 3.3).

3.1.2 Gierzwaluw

Ten aanzien van de gierzwaluw zijn drie veldbezoeken uitgevoerd in de periode van juni tot half juli in de avond en met een tussenliggende periode van minimaal 10 dagen. De veldbezoeken vonden plaats op 3 juni, 17 juni en 3 juli 2024.

In de betreffende periode scheren groepen gierzwaluwen langs gevels van panden waarin zich nesten bevinden. De gierzwaluwen die zich op het nest bevinden beantwoorden vervolgens het "gieren" van langs vliegende groepen soortgenoten. Bovendien zijn tijdens de avondschemering vaak invliegende vogels waar te nemen.

De onderzoeksinspanning is conform hetgeen is gesteld in het kennisdocument van de gierzwaluw (BIJ12, juli 2023). Tijdens de veldbezoeken waren de weersomstandigheden voor het waarnemen van gierzwaluwen gunstig. Tijdens geen van de veldbezoeken was de temperatuur lager dan 14 °C. De windsnelheid lag maximaal op 2 Beaufort en het was droog (zie ook paragraaf 3.3).

3.1.3 Vleermuizen

Ten aanzien van vleermuizen zijn in totaal zes veldbezoeken uitgevoerd in de periode mei tot en met september 2025. De veldbezoeken zijn in de avonden en/of ochtenduren uitgevoerd. De onderzoeksinspanning is gebaseerd op de functies kraam-, zomer- en paarverblijfplaats voor gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger en meervleermuis. Voor massawinterverblijfplaats wordt de bebouwing vanwege het type bebouwing niet geschikt geacht.

Alle veldbezoeken zijn uitgevoerd met behulp van een batdetector (Petterson D240x) met opnamemogelijkheid of Elekon batlogger M. Een batdetector zet het voor het menselijk gehoor niet hoorbare ultrasone geluid van vleermuizen om naar frequenties die wel hoorbaar zijn. Op basis van de geluidsfrequenties en ritmes kunnen verschillende soorten vleermuizen worden onderscheiden.

Het vleermuizenonderzoek is uitgevoerd binnen de meest gunstige periode van het jaar waarin vleermuizen aantoonbaar van de onderzoekslocatie gebruik kunnen maken (mei - september). Tijdens de veldbezoeken in de zomer-/kraamperiode op 16 mei 2024 (in de ochtend) en op 3 juni en 3 juni 2024 (in de avond) is

voornamelijk gelet op uitvliegende, invliegende of zwermende vleermuizen. Daarnaast is er ook gelet op foeragerende en passerende vleermuizen. Gedurende de periode mei - half juli hebben de meeste soorten namelijk hun zomer- en kraamverblijfplaatsen bezet en zijn druk bezig met het grootbrengen van jonge dieren. Vanaf eind juli vallen de kraamkolonies uiteen, verspreiden de vrouwtjes zich en gaan op zoek naar het gezelschap van baltsende mannetjes. Tijdens de veldbezoeken in de paarperiode op 21 augustus en 14 september 2024 is voornamelijk gelet op aanwezigheid van baltsende en aantikkende vleermuizen. In de periode half augustus - september produceren mannetjes vleermuizen namelijk de meeste sociale geluiden vanuit of vliegend rondom bebouwing waar hun paarverblijfplaats zich bevindt om vrouwtjes te lokken.

De inventarisatiemethode is conform het protocol voor vleermuisonderzoek (versie januari 2021), dat is opgesteld door het vleermuisvakberaad van het Netwerk Groene Bureaus en de Zoogdiervereniging. Tijdens de veldbezoeken waren de weersomstandigheden voor het waarnemen van vleermuizen gunstig. De buitentemperaturen lagen tijdens de rondes tussen de 12 °C en 19 °C, de windsnelheid bedroeg maximaal 3 Beaufort en tijdens alle veldbezoeken was het geheel droog (zie ook paragraaf 3.3). De weersomstandigheden voldoen hierbij aan de protocollaire eisen voor vleermuizen onderzoek: temperatuur niet lager dan 12 °C niet lager dan 8 °C bij de ochtendrondes in de zomer- en kraamperiode, de windsnelheid beneden de 4 Beaufort en geen sprake van neerslag.

3.2 Locatie inventarisatie

Zie figuur 1.2 pagina 3 voor de onderzochte woningen (de onderzoekslocatie) binnen het plangebied en directe omgeving daarvan die tevens onderzocht is.

3.3 Actualiteit inventarisatiegegevens

De veldbezoeken ten behoeve van huismus, gierzwaluw en vleermuizen hebben plaatsgevonden in het jaar 2024. De onderzoeken voldoen daarmee aan de eis dat veldonderzoek voor soorten binnen de Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn niet ouder zijn dan 3 jaar. Tabel 3.1 geeft een chronologisch overzicht weer van de uitgevoerde veldbezoeken voor de verschillende soortgroepen.

Tabel 3.1 Overzicht uitgevoerde veldwerkrondes met de tijden en weersomstandigheden.

Datum	Tijdstip	Type onderzoek	Weersomstandigheden	Aantal personen
13 april 2024	09:46 – 10:46	Nestlocatie huismus	Droog, zonnig, 16 °C, 2 Bft	1
25 april 2024	09:58 - 10:58	Nestlocatie huismus	Droog, zonnig, 7 °C, 2 Bft	1
16 mei 2024	02:41 – 5:41	Kraam- en zomerverblijfplaats vleermuizen	Droog, 17°C, 2 Bft	2
3 juni 2024	20:19 – 00:19	Kraam- en zomerverblijfplaats vleermuizen + nestlocatie gierzwaluwen	Droog, 14 °C, 2 Bft	2
17 juni 2024	20:29 – 22:59	Nestlocatie gierzwaluwen	Droog, 19 °C, 2 Bft	2
3 juli 2024	20:28 – 00:28	Kraam- en zomerverblijfplaats vleermuizen + nestlocatie gierzwaluwen	Droog, 16 °C, 2 Bft	2
21 augustus 2024	20:47 – 00:00	Paarverblijfplaats vleermuizen	Droog, 19 °C, 2 Bft	2
14 september 2024	19:53– 22:53	Paarverblijfplaats vleermuizen	Droog, 13 °C, 2 Bft	2

4 Ecologische resultaten

4.1 Huismus

Tijdens de quickscan natuurwaarden is vastgesteld dat de daken van de betreffende woningen geschikt zijn als nestlocatie voor de huismus. In een soortgericht onderzoek is vastgesteld of huismussen gebruik maken van de onderzoekslocatie.

Huismussen nestelen meestal in ruimtes onder dakpannen, welke zij via de dakgoot kunnen bereiken. Tevens gebruikt de huismus omliggend groen om in te schuilen en te foerageren. Tijdens onderzoek naar de huismus zijn er zingende mannetjes op het dak waargenomen en ander nest indicerend gedrag zoals invliegen met nestmateriaal en kan er geconcludeerd worden dat er vier nestlocaties van de huismus aanwezig zijn op de onderzoekslocatie. Eén nestlocatie bevindt zich in Papaverstraat 11, één in Papaverstraat 17 en twee in Papaverstraat 23 (zie figuur 4.1). Negatieve effecten als gevolg van de voorgenomen werkzaamheden ten aanzien van de vier nestlocaties van huismussen binnen de onderzoekslocatie zijn niet uit te sluiten.

Tevens is tijdens de veldbezoeken gelet op nestlocaties van huismussen in de directe omgeving van de onderzoekslocatie. Tijdens de veldbezoeken zijn nestlocaties vastgesteld in de woningen aan de: Heidebloemstraat 3 en 5, Bremstraat 7 en 9 en Papaverstraat 1 (zie figuur 4.1). Deze nestlocaties bevinden zich gezien de afstand tot de onderzoekslocatie buiten de invloedssfeer van het planvoornemen.

Figuur 4.1 Overzicht van de aangetroffen verblijfplaatsen van huismussen (zwarte stippen) op en in de omgeving van de onderzoekslocatie (rood omlijnd).

4.2 Gierzwaluw

Tijdens de quickscan natuurwaarden is vastgesteld dat de daken van de betreffende woningen geschikt zijn als nestlocatie voor de gierzwaluw. De kopse kanten met overhangende dakpannen hebben openingen

tussen de dakpan en de buitenmuur waarvandaan gierzwaluwen de geschikte nestruimtes kunnen bereiken. In een soortgericht onderzoek is vastgesteld of gierzwaluwen gebruik maken van de onderzoekslocatie.

Gierzwaluwen nestelen meestal in ruimtes onder dakpannen en openingen onder boeidelen. Gierzwaluwen vliegen gegroepeerd met hoge snelheden tussen de gebouwen door en vliegen daarbij plotseling ergens binnen. Op de onderzoekslocatie zijn gedurende de veldbezoeken, die plaatsvonden tijdens het broedseizoen, geen in- of uitvliegende gierzwaluwen waargenomen. Hieruit kan geconcludeerd worden dat er geen nestlocaties van gierzwaluwen aanwezig zijn.

In de omgeving zijn wel 5 nestlocaties van de gierwaluw waargenomen (zie figuur 4.2). Deze zullen echter negatieve ondervinden van voorgenomen werkzaamheden.

Figuur 4.2 Overzicht van de aangetroffen verblijfplaatsen van de gierwaluw (blauwe stippen) in de omgeving van de onderzoekslocatie (rood omlijnd).

4.3 Vleermuizen

Verblijfplaatsen op de onderzoekslocatie

Tijdens de zomer- en kraamperiode zijn er geen invliegende, uitvliegende of zwermende vleermuizen waargenomen. Hieruit kan geconcludeerd worden dat er geen zomer- of kraamverblijfplaatsen aanwezig zijn. Tijdens de paarperiode zijn er tevens geen baltsende vleermuizen op of in de omgeving van de onderzoekslocatie waargenomen. Hieruit kan geconcludeerd worden dat er geen paarverblijfplaatsen aanwezig zijn op de onderzoekslocatie. Verblijfplaatsen van vleermuizen worden niet verstoord of vernietigd bij de werkzaamheden.

Verblijfplaatsen buiten de onderzoekslocatie

Tijdens de veldbezoeken zijn in de nabijheid van de onderzoekslocatie tevens geen invliegende, uitvliegende of zwermende vleermuizen waargenomen. Hieruit kan geconcludeerd worden dat er ook geen zomer- of

kraamverblijfplaatsen aanwezig zijn in de omgeving van de onderzoekslocatie. Tijdens de paarperiode zijn er tevens geen baltende vleermuizen in de directe omgeving van de onderzoekslocatie waargenomen.

Foerageerhabitat

Tijdens de veldbezoeken zijn gewone dwergvleermuizen foeragerend in de tuinen waargenomen op en in de omgeving van de te renoveren woningen. De plannen zullen echter geen aantasting van essentieel foerageerhabitat vormen. Dit doordat in de omgeving alternatief foerageerhabitat aanwezig is in de vorm van bomen en groen in omliggende parken. Daarnaast zal tijdens te renovatie het groen in de omgeving behouden blijven. Daardoor zal er geen sprake zijn van het verloren gaan van essentieel groen.

Vliegroutes

Vleermuizen maken veelal gebruik van lijnvormige (donkere) landschapselementen als houtsingels, beken en lanen om zich te verplaatsen tussen verblijfplaatsen en foerageergebieden. Deze elementen zijn niet binnen de onderzoekslocatie aanwezig. Er zal dan ook geen sprake zijn van het verloren gaan van een essentiële vliegroute.

5 Soorten en verbodsbepalingen

Door het voorgenomen groot onderhoud aan de woningen ter plaatse zal, zonder het nemen maatregelen, sprake zijn van het verstoren en mogelijk wegnemen van vier nestlocaties van de huismus. Zonder het nemen van maatregelen, is er sprake van overtreding van artikel 11.37, lid 1b van het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) van de Omgevingswet.

6 Doel en belang van de activiteiten

De huismus is opgenomen in de Vogelrichtlijn. Dat houdt in dat een vergunning enkel aangevraagd kan worden op basis van een belang genoemd in deze richtlijn. Ten aanzien van de huismus wordt de vergunning aangevraagd op basis van artikel 8.74j lid 1b van het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl). Hierbinnen wordt de vergunning aangevraagd in het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid.

Belang bescherming volksgezondheid en openbare veiligheid (huismus)

Het doel van de onderhoudswerkzaamheden is niet alleen het energetisch aanpassen van de woningen aan de toekomst, maar ook bouwtechnisch ervoor zorgen dat de woningen weer lange tijd mee gaan. De voornaamste reden is om vochtproblematiek te voorkomen. Hoewel vochtproblematiek niet direct leidt tot acuut gevaar voor de volksgezondheid op de korte termijn, vormt dit op de lange termijn wel een ernstig gevaar voor de volksgezondheid doordat vochtproblematiek leidt tot schimmelvorming alsmede de aanwezigheid van huisstofmijt. Schimmels en huisstofmijt kunnen gezondheidsproblemen veroorzaken zoals kortademigheid, benauwdheid, hoesten en chronische verkoudheid. Vooral mensen met astma of andere luchtwegproblemen kunnen gevoeliger zijn voor de aanwezigheid van schimmels en huisstofmijt, evenals kwetsbare groepen als jonge kinderen of ouderen.

Bij het groot onderhoud zullen waar nodig mechanische ventilatie aangebracht worden om het doorluchten van de woningen te bevorderen. Tevens zullen scheuren in metsel- of voegwerk of kapotte/verkeerd gelegde pannen vervangen worden door nieuwe daken, wat de kans op vochtoverlast verkleint en daarmee ook de bijbehorende problemen in de toekomst. Tevens wordt met het onderhoud vochtoverlast voorkomen. Hiermee hebben de onderhoudswerkzaamheden indirect een positief effect op de volksgezondheid. Daarmee is het van groot openbaar belang voor volksgezondheid dat de onderhoudswerkzaamheden worden uitgevoerd. Zie voor verdere consequenties van vocht onderstaande link van de RIVM.

Bron: website RIVM https://www.rivm.nl/Onderwerpen/B/Binnenmilieu/Vocht_schimmels_en_allergenen

7 Alternatieven

7.1 Alternatieve locatie

Het project is locatiespecifiek en betreft het onderhoud aan bestaande woningen waardoor het project niet op een andere locatie kan plaatsvinden.

Het niet uitvoeren van het groot onderhoud kan ertoe leiden dat er (op de lange termijn) problemen ontstaan met de woningen zoals energieverlies en vochtproblematiek of zorgt ervoor dat de ondervonden problemen verergeren. De woningen zullen op den duur niet meer bewoonbaar zijn. Het laten staan van de woningen zonder bewoning zal leiden tot een groter tekort op de huizenmarkt in de regio Groesbeek dan nu al het geval is. Bovendien zullen in dat geval woningen op een andere plaats gerealiseerd moeten worden, wat ook vrijwel altijd leidt tot verstoring en vernietiging van nestlocaties van huismussen in de regio van Groesbeek.

7.2 Alternatieve inrichting

Groeninrichting

Voor de huismus geldt dat in de toekomstige situatie niet minder groen aanwezig is dan in de huidige situatie, aangezien het groen in de tuinen in de huidige stand gehandhaafd blijft. Aangezien de tuinen en openbaar groen niet heringericht worden is er geen mogelijkheid om het groen verder te optimaliseren binnen de plannen en dit is in dit geval ook niet noodzakelijk. Mocht onverhoopt toch een significante hoeveelheid groen verwijderd worden dan dient opnieuw groen gerealiseerd worden in de vorm van:

- Aanplant van doornige struiken als vuurdoorn en meidoorn, bomen, groenblijvende heesters als wilde liguster en taxus, klimplanten als klimop of wingerd en beukenhagen op plekken binnen 10 meter van de nestlocaties van de huismus.

7.3 Alternatieve werkwijze

Om te blijven voldoen aan de duurzaamheids- en onderhoudseisen die gesteld worden in de huidige tijd is het noodzakelijk om onderhoud uit te voeren. Het huidige dak blijft bij uitgezonderd reparaties in de toekomstige situatie in dezelfde opbouw gehandhaafd.

Bij de werkwijze worden daarnaast maatregelen genomen om doden, verwonden en verstoren te voorkomen. De gekozen werkwijzen brengen de gunstige staat van instandhouding niet in het geding en beperken de verstoring tot een minimum. De voorgestelde maatregelen zorgen voor het voldoen aan de zorgplicht en zorgvuldig handelen.

7.4 Alternatieve planning

De werkzaamheden voor groot onderhoud of renovatie zijn omvangrijk en nemen daarom vaak langere perioden in beslag. Bij sloop en nieuwbouw is dit uiteraard nog langer. Gezien de grote opgave en tijdsdruk die volgt vanuit het Energieakkoord, het tekort aan arbeidskrachten en het gebrek aan alternatieve werkzaamheden in minder geschikte perioden is het daarom niet altijd te voorkomen dat er zoveel mogelijk jaarrond en dus ook in kwetsbare periodes van gebouwbewonende soorten gewerkt moet worden. Daarbij is het ook efficiënter en voor de bewoners minder belastend om de werkzaamheden zoveel mogelijk tegelijkertijd of op zijn minst aansluitend uit te voeren. De werkzaamheden worden in overleg met de ecologische begeleider en de aannemer zodanig gepland dat er altijd ongeschikt gemaakt kan worden

buiten de kwetsbare periode van de huismus*. Hierdoor blijven de effecten op de huismus beperkt en wordt doden en verwonden in ieder geval voorkomen.

** Bij uitvoering van de werkzaamheden wordt rekening gehouden met het broedseizoen van de huismus (alsmede van algemene broedvogels). De woningen met nestlocaties van de huismus worden buiten het broedseizoen ongeschikt gemaakt uiterlijk drie dagen voor start van de werkzaamheden. Dit wil zeggen globaal in de periode september-februari.*

8 Mitigerende maatregelen

Bij het voorgenomen groot onderhoud aan de woningen ter plaatse worden vier nestlocaties van huismussen, verstoord en mogelijk weggenomen. In dit hoofdstuk zijn maatregelen opgenomen om negatieve effecten te voorkomen en de functionaliteit van de nestlocaties te garanderen.

8.1 Maatregelen

8.1.1 Tijdelijke voorzieningen

Huismus

Er zijn vier nestlocaties van de huismus aangetroffen in de te renoveren woningen. De huismussen kunnen als tijdelijke vervanging tijdens uitvoering van de werkzaamheden terecht in de woningblokken in de omgeving. Daarbovenop worden uiterlijk 3 maanden voor het ongeschikt maken, acht kasten geplaatst als tijdelijke vervanging voor de nestlocaties. Er wordt gekozen voor gierzwaluwkasten, die tevens geschikt zijn voor huismus, van het type NK GZ 08 (zie figuur 8.1) of vergelijkbaar. Deze worden binnen 200 meter van de bestaande nestlocaties opgehangen aan een noord- of oostgevel of in de schaduw van bomen of een overstek zodat de kasten niet te snel opwarmen. Daarnaast worden de kasten geplaatst op tenminste 3 meter hoogte en met 50 centimeter tussen de invliegopeningen. De kasten zijn gepland om te plaatsen aan de gevels van (zie figuur 8.2):

- Bremstraat 9: 2x type NK GZ 08 aan noordelijke kopgevel
- Bremstraat 7: 2x type NK GZ 08 aan noordelijke kopgevel
- Dries 41 / 43 / 45: 4x type NK GZ 08 aan oostelijke gevel

Figuur 8.1 Nestkast type NK GZ 08 (bron: Vivara Pro).

Figuur 8.2 Locaties van de acht tijdelijke huismuskasten (NK GZ 08, zie groene stippen) binnen 200 meter van de huidige nestlocatie.

8.1.2 Ongeschikt maken buiten de kwetsbare periode

Huismus

Voor de huismus geldt dat buiten het broedseizoen de nestlocaties ongeschikt gemaakt dienen te worden (buiten de periode maart-eind augustus). De bebouwing kan ongeschikt gemaakt worden door de onderste rij dakpannen en dakgoten, kopse kanten van de woningen/woningblokken en overige openingen die toegang geven tot geschikte nestlocaties ontoegankelijk te maken voor desbetreffende soorten, bijvoorbeeld door ze af te screenen met steigerdoek, spouwborstels en/of vulschuim (zie figuur 8.6 en 8.7). Daarnaast wordt geadviseerd ook een kapje op de schoorsteenpijpen te zetten om hierin algemeen broedende vogels te voorkomen indien ook echt in het broedseizoen gewerkt wordt. Na ongeschikt maken wordt geadviseerd om de ecologisch begeleider een inspectie te laten uitvoeren of alles goed afgedicht is en te dient een check uitgevoerd te worden dat geen huismussen weer aanwezig zijn.

Figuur 8.3 Voorbeeld van afgeschermd kopse kant en afgeschermd dakgoot.

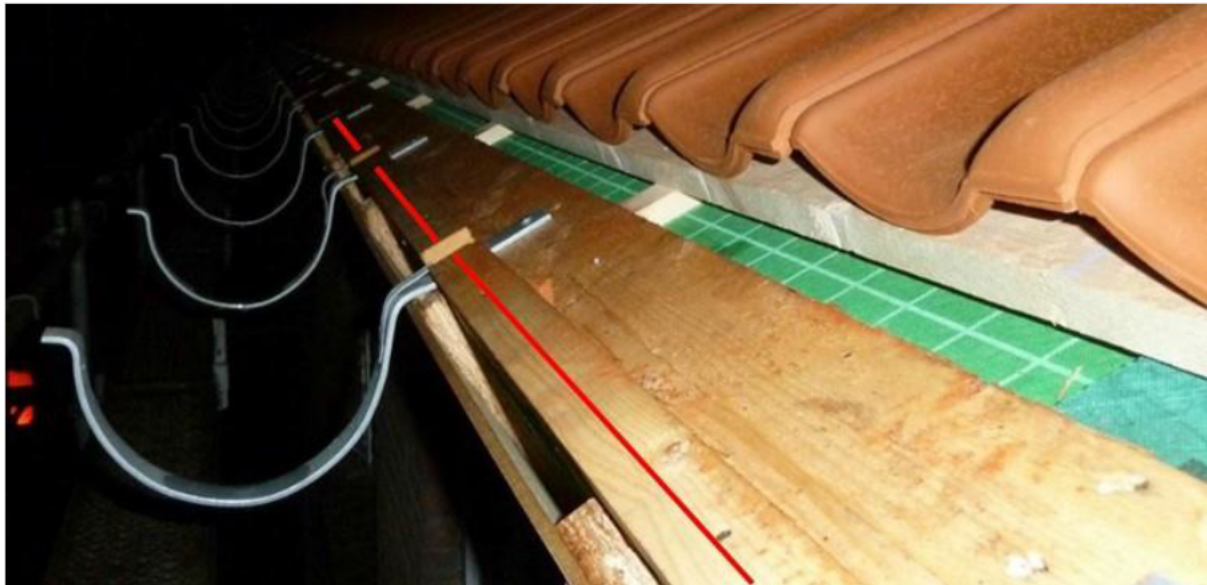

Figuur 8.4 Voorbeeld van toepassen spouwborstels in dakgoot.

8.1.3 Permanente verblijfplaatsen

Huismus

Voor de vier aangetroffen nestlocaties zullen tijdens de werkzaamheden tenminste acht permanente voorzieningen voor huismus gerealiseerd worden. Alle daken zullen geschikt gemaakt dan wel behouden blijven voor de huismus. De permanente verblijfplaatsen worden gerealiseerd door geschikte ruimtes te creëren dan wel te behouden onder de eerste (onderste) rijen dakpannen van alle woningen. Dit wordt gerealiseerd door het plaatsen van vogelschroot achter de derde pan (dan wel geen vogelwering te plaatsen) om op deze wijze de ruimte onder de eerste drie rijen dakpannen beschikbaar te houden voor de huismus. Er dient maximaal 10-12 cm hoogteverschil tussen dakgoot en dakpannen aanwezig te zijn (anders dient een extra dwarslat plaatsen om hoogteverschil te overbruggen). De broedholte dient minimaal 8 cm hoog te zijn en een dakpanlengte diep (circa 30 cm) te hebben. Er wordt indien nodig, een extra pannenlatje aangebracht op de onderste rand van het beschot, zodat nestmateriaal goed blijft liggen en niet in de dakgoot wegglijdt, zonder dat de toegang voor de huismus te klein wordt (zie figuur 8.5).

Figuur 8.5 Aanbrengen van extra panlat (rode lijn) zodat er voldoende ruimte onder de dakpannen ontstaat om te broeden en ervoor te zorgen dat nestmateriaal niet kan afglijden (bron: Bureau Waardenburg).

Mocht onverhoopt, door de dakconstructie of het behalen van duurzaamheidseisen, bovenstaande optie niet mogelijk zijn dan zal gekozen worden voor het plaatsen van inbouwkasten geschikt voor huismus bovenin de oost- en noordgevels van de woningen. In dat geval zal gekozen worden voor het type IB GZ 03 van Vivara Pro (geschikt voor zowel gierzwaluw als huismus) of een vergelijkbaar type (zie figuur 8.6 en 8.7). De exacte locatie hiervan zal in dat geval in overleg met de ecooloog bepaald worden en de kasten zullen altijd met tenminste twee bij elkaar geplaatst worden.

Figuur 8.6 Inbouwkast IB GZ 03 geschikt voor zowel huismus als gierzwaluw.

Figuur 8.7 Inbouwkast type IB GZ 03 ingebouwd een kopgevel.

8.1.4 Weghalen tijdelijke kasten

De tijdelijke kasten zullen pas verwijderd worden 1 jaar nadat de permanente voorzieningen gerealiseerd zijn en buiten de kwetsbare periode. Dit om voldoende gewenningstijd te garanderen. Voor verwijdering zal gekeken worden of de kasten op dat moment niet bezet zijn.

8.2 Locatie maatregelen

De tijdelijke voorzieningen worden aangebracht binnen 200 meter van de huidige nestlocaties. *Indien van toepassing worden de locaties van de permanente voorzieningen in overleg met de ecooloog bepaald.*

8.3 Doel maatregelen

Met de reeds uitgevoerde en voorgestelde maatregelen wordt voorkomen dat de functionaliteit van de verblijfplaatsen verloren gaat en de gunstige staat van instandhouding van de soort in het geding komt.

8.4 Effectiviteit maatregelen

Door het tijdig aanbieden van alternatieve verblijfplaatsen (en indien nodig het plaatsen van permanente alternatieven tijdens de onderhoudswerkzaamheden) voor deze soort blijft de functionaliteit behouden. Het plaatsen van kasten (en inbouwen van nieuwe voorzieningen) is bij andere projecten voor huismus succesvol gebleken.

8.5 Afhankelijk

Oosterpoort is niet afhankelijk van derden voor het uitvoeren van de maatregelen. Enkel wordt hulp ingeroepen van aannemers om de werkzaamheden uit te voeren en om de tijdelijke en permanente voorzieningen voor de desbetreffende soorten te realiseren. Oosterpoort zal verder al het redelijkerwijs mogelijke doen om te zorgen dat de geplaatste voorzieningen succesvol in gebruik worden genomen. Mede door nauw overleg met een ter zake kundige.

8.6 Uitvoering maatregelen: monitoren

De locatie van de tijdelijke (en indien nodig permanente) voorzieningen voor huismus zijn in overleg met de begeleidende ecooloog bepaald. Daarmee wordt gegarandeerd dat de voorzieningen op een goede locatie worden opgehangen of geplaatst. Voor de huismus zijn de voorzieningen op verschillende plaatsen in Nederland succesvol gebleken. Monitoring wordt daarom niet perse noodzakelijk geacht.

9 Staat van instandhouding

9.1 Huismus

Huismussen worden nagenoeg overal in Nederland aangetroffen waar geschikt broedgebied met omliggend functioneel leefgebied aanwezig is. De soort ontbreekt in gebieden met weinig bebouwing zoals grote delen van de Veluwe, het Lauwersmeergebied en grote delen van de meeste Waddeneilanden (Texel uitgezonderd). De huismus vermijdt bossen. De hoogste dichtheden komen voor in min of meer kleinschalig cultuurlandschap met verspreide bebouwing, vooral op de hoge gronden. Er is daarbij een duidelijke relatie tussen bewoning van mensen, kippen en ander vee en het voorkomen van de huismus.

Ooit was de huismus de meest algemene broedvogel van Nederland. De soort is de laatste decennia om onbekende reden in aantal vrij hard achteruit gegaan. Begin jaren tachtig van de 20^e eeuw begon de afname, die in de beginjaren negentig versnelde. Dit heeft geresulteerd in een landelijke afname van meer dan 50% van het aantal broedparen. Niet overal neemt de huismus af. In het landelijk gebied van hoog Nederland zijn de aantallen huismussen stabiel. In het stedelijk gebied neemt hij nog steeds af. Sinds de eeuwwisseling lijkt de broedpopulatie zich te herstellen; het is nog onduidelijk of dit een structureel herstel is of dat het een tijdelijke opleving betreft.

De landelijke staat van instandhouding wordt beoordeeld als matig ongunstig. De toekomstverwachting wordt als gunstig bestempeld (www.sovon.nl). Mede vanwege geschiktheid van alle woningen en de aantallen aangetroffen huismussen in Groesbeek voor huismus tezamen met de vele aangetroffen nestlocaties in omliggende dorpen als Berg en Dal, Beek-Ubbergen, De Horst en Breedeweg mag aangenomen worden dat de lokale staat van instandhouding in ieder geval vergelijkbaar is met de landelijke staat van instandhouding.

Afbreuk gunstige staat van instandhouding?

Bij het voorgenomen groot onderhoud komen vier nest- en rustplaatsen van de huismus in te renoveren woningen te vervallen. Het aantal verblijfplaatsen van de huismus blijft door de aanwezigheid van voldoende alternatieve nestgelegenheden in de directe omgeving behouden. Tevens worden mogelijk negatieve effecten voorkomen na uitvoering van werkzaamheden door realisatie van nieuwe nestgelegenheden. De gunstige staat van instandhouding van de soort zal door deze maatregelen, verder gespecificeerd in hoofdstuk 8, niet in het geding komen.

9.2 Zorgvuldig handelen

Aan het zorgvuldig handelen en de zorgplicht wordt voldaan door het aanbieden van verblijfplaatsen en het ongeschikt maken van de woningen in de minst kwetsbare periode van desbetreffende soorten. In onderhavig ecologisch projectplan staat beschreven op welke wijze negatieve effecten ten aanzien van de gewone dwergvleermuis, gierzwaluw en huismus wordt voorkomen. Bij onverhoopt aantreffen van een individu van een van de bovengenoemde soorten dient het werk te worden stilgelegd en direct contact opgenomen met een betrokken ecologisch begeleider. In dit geval [REDACTED] van Sweco.

Geraadpleegde bronnen

BIJ12 (2023a). Kennisdocument huismus. Opgehaald van <https://www.bij12.nl/wp-content/uploads/2023/02/Kennisdocument-Huisumus-versie-2.1-februari-2023.pdf>

BIJ12 (2023b). Kennisdocument gierzwaluw. Opgehaald van <https://www.bij12.nl/wp-content/uploads/2023/07/Kennisdocument-Gierzwaluw-2.0-juli-2023.pdf>

BIJ12 (2024). Kennisdocument gewone dwergvleermuis. Opgehaald van <https://www.bij12.nl/wp-content/uploads/2024/04/Kennisdocument-Gewone-dwergvleermuis-versie-2.0.pdf>

Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus (2021). Vleermuisprotocol 2021. Opgehaald van <https://netwerkgroenebureaus.nl/vleermuisprotocol>.

Arcadis, 2018. De staat van instandhouding. Factsheets voor 25 soorten in Gelderland.

Sweco (2025), rapport quickscan natuurwaarden en aanvullend ecologisch onderzoek (51026757-006, d.d. 30 april 2025) Papaverstraat, Groesbeek.

Rijksoverheid. Klimaatakkoord, 2019.

<https://www.vivarapro.com>